

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce **B. N. V.,** zast. advokátkou JUDr. Evou Rutovou, se sídlem Sudoměřská 1618, Praha 3, proti žalované **Policii České republiky – Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie** se sídlem Praha 3, Olšanská 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 3. 2002, č. j. PPR-7364/RCP C-227-2001 o správním vyhoštění, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 10. 2003, č. j. 28 Ca 264/2002 - 30,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. 10. 2003, č. j. 28 Ca 264/2002 – 30 **se zrušuje** a věc **se** mu **vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobce (dále stěžovatel) se včas podanou kasační stížností domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Policie ČR – Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie ze dne 28. 3. 2002, č. j. PPR-7364/RCP C-227-2001. Tímto rozhodnutím bylo v odvolacím řízení změněno rozhodnutí Policie České republiky – Správy Jihomoravského kraje, odboru cizinecké a pohraniční policie ze dne 3. 12. 2001, č. j. PJM-11/CP-VY-SV-2001, kterým bylo uloženo stěžovateli správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 3 zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců, a o změně některých zákonů (dále jen zákon) na 3 roky, a to tak, že doba vyhoštění byla zkrácena na 2 roky. Stěžovatel namítá nesprávné posouzení právních otázek soudem v předcházejícím řízení; uplatňuje stížní důvod dle § 103 odst.1 písm.a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Shodně jako v podané žalobě uvádí, že skutečnosti, které sdělil v řízení byly nesprávně zaprotokolovány, řízení tak od počátku trpělo vadami ohledně spolehlivě zjištěného skutkového stavu. Stěžovatel český jazyk neovládá natolik, aby se mohl přesně vyjádřit, ve svých vyjádřeních mluvil pravdu; v rozporu

s jeho vyjádřením bylo zaprotokolováno, že nemá vůbec žádné peníze, tedy prostředky k pobytu, jakož i skutečnost, že zprostředkovateli zaplatil 3000 Kč za obstarání složenky. Bylo tím však myšleno, že nemá peníze na bankovním účtu, stěžovatel měl a má finanční prostředky v hotovosti, jednak ze soukromého podnikání, jednak z domova.Tuto skutečnost uvedl, nebyla však zaprotokolována Co se týče údajné odměny zprostředkovateli, který mu dle žalovaného měl obstarat za 3000 Kč doklad o finanční hotovosti na účtu, je závěr, který žalovaný vzal za prokázaný nesprávný. Stěžovatel, neboť byl pracovně vytížen a nemohl se dostavit do Komerční banky v Ž., aby potřebnou hotovost uložil na účet, požádal známého pana V. H D, aby jeho jménem složil peníze 120 000 Kč, v bance. Za tím účelem mu podepsal prázdné pokladní doklady a výše uvedenou částku mu dal na benzín a náklady spojené s vyřízením záležitosti, v žádném případě se nejednalo o žádnou odměnu za obstarání složenky. Jmenovaný mu přinesl složenku vypsanou na 120 000 Kč. Na tomto dokladu neprováděl žádné úpravy, nevěděl, ani neměl důvod nevěřit výše jmenovanému, který mu řekl, že peníze na účet složil. Doklad tak předložil oddělení cizinecké policie, jako řádný doklad o tom,že má prostředky k pobytu v České republice. Za delší dobu po podání žádosti mu výše jmenovaný vrátil zpět celou hotovost, kterou na jméno stěžovatele na základě dříve jím vystavených dokladů opět vybral z účtu. S tímto stěžovatel nesouhlasil, ale nepovažoval to za protiprávní, neboť podle § 13 zákona č. 326/1991 Sb., musí cizinec prokázat, že má prostředky k pobytu na území ČR, se kterými může disponovat, nikde však není stanoveno, že tyto musí mít stále vázány na účtu, může tedy s nimi disponovat. Stěžovatel nesouhlasí s tvrzením, že uvedl nepravdivé údaje, předložil doklad o kterém byl přesvědčen, že je v pořádku, navíc věděl, že má dostatek finančních prostředků k pobytu. To, že pan D. mohl peníze i opětovně vybrat při podání žádosti nepředpokládal, nedal mu k tomu ani zmocnění. Pokud jmenovaný doklad nějakým způsobem upravoval a přechodně peníze, které mu dal, použil pro svou potřebu, překročil rozsah zmocnění, které mu dal, a proto mu tato skutečnost nemůže být přičítána k tíži Stěžovatel se tak nemohl dopustit přestupku podle § 157 odst.1 písm. e) zákona č. 326/1991 Sb., neboť úmyslně neporušil povinnost stanovenou zákonem. Žalovaný rovněž nesprávně posoudil skutečnost, zda je rozhodnutí nepřiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života stěžovatele, když se řídil pouze úvahou, že stěžovatel se v České republice zdržuje pouze na základě dlouhodobých víz. Stěžovatel zde žije nepřetržitě již 15 let, od roku 1988, t. j. celý svůj produktivní život, nejedná se o nějakou pomíjivou záležitost. Je držitelem živnostenského oprávnění, podniká zde a je spojen profesními závazky, má zde přítelkyni s níž se chce oženit a založit rodinu, mnoho přátel, a proto vyhoštění by bylo necitelným zásahem do jeho soukromého života. Po celou dobu svého pobytu se v České republice zdržuje oprávněně, řádně plní všechny povinnosti, které mu právní řád ukládá. S ohledem na výše uvedené žádá stěžovatel o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti; navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný vzhledem k tomu, že kasační stížnost obsahuje totožné námitky, jaké jsou uvedeny v žalobě, odkázal na své dřívější vyjádření. Z toho, jak stěžovatel popsal způsob obstarání složenky, lze dovodit, že nepravdivý doklad předložil správnímu orgánu s úmyslem dosáhnout prodloužení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání. Žalobce musel vědět, že složenka obsahuje nepravdivé údaje o osobě vkladatele, neboť on sám žádnou částku na účet nevkládal, byť je jako vkladatel uveden. S osobou tlumočníka žalobce souhlasil a správní orgán nevidí důvod, proč by tlumočník, který má stejnou státní příslušnost jako žalobce překládal jiné údaje než ty, které mu tento sdělil. V případě, že měl pochybnosti o správnosti otázek, nic mu nebránilo, aby za přítomnosti tlumočníka do protokolu uvedl pouze skutečnosti s nimiž souhlasí. Vlastnoručně však podepsal po přečtení a přetlumočení

protokolu, že nežádá žádných změn a doplnění. Žalovaný navrhuje kasační stížnost zamítnout.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Městského soudu v Praze v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, přičemž přihlédl k ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Ze správního spisu bylo zjištěno, že rozhodnutím Policie České republiky – Správa Jihomoravského kraje Brno-oddělení cizinecké policie Vyškov ze dne 3. 12. 2001, č. j. PJM-11/CP-VZ.-SV-2001 bylo stěžovateli uloženo podle ust. § 119 odst.1 písm. c) bod 3 zákona správní vyhoštění s dobou platnosti 3 roky, neboť v řízení ve věci prodloužení platnosti víza nad 90 dnů za účelem podnikání uvedl nepravdivé informace s úmyslem ovlivnit rozhodnutí správního orgánu. Uvedeného jednání se dopustil tím, že jako doklad o zajištění prostředků k pobytu dle § 13 odst.1 písm. a) bod 3 zákona předložil pokladní složenku, která se neshodovala s originálem poskytnutým Komerční bankou, pobočka v Ž.; částka skutečně vložená 2000 Kč byla přepisována na částku 120 000 Kč, stěžovatel byl uveden jako vkladatel. Tvrzení stěžovatele, že údaje na složence nepřepisoval a složenku, kterou mu třetí osoba obstarala, když tuto předtím vybavil pověřením jakož i hotovostí k provedení vkladu, správní orgán označil vzhledem k výpovědi stěžovatele o nedostatku finančních prostředků za účelové a dospěl k závěru, že stěžovatel musel o tom, že složenka obsahuje nepravdivé údaje vědět. Rovněž konstatoval, že důsledek rozhodnutí není nepřiměřeným zásahem do rodinného života cizince. Proti rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, v němž především namítal nepřesnost údajů uvedených v protokole o své výpovědi v důsledku nepřesného tlumočení, kdy měl na mysli nedostatek peněz na účtu, ale měl a má peníze v hotovosti; s ohledem na dlouhodobý pobyt na území České republiky, kde na základě živnostenského listu podniká více než deset let, má zde obchodní závazky a přátele, považuje správní vyhoštění, které bylo navíc uloženo na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu za nepřiměřený zásah do svého života. Nebyla mu také poskytnuta nutná obhajoba ani mu nebylo umožněno zvolit si advokáta; nebylo umožněno složit peněžní prostředky v hotovosti a tak nebyl zjištěn skutkový stav věci. Rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 3. 2002, č. j. PPR-7364/RCP C-227-2001 bylo rozhodnutí správního orgánu změněno tak, že se správní vyhoštění ukládá dle ust. § 119 odst.1 písm. c) dob 3 zákona s dobou platnosti 2 roky. Skutkový stav zjištěný správním orgánem I.stupně vzal žalovaný za prokázaný a skutečnosti uváděné v odvolání považoval za účelové, aniž se jimi v rozhodnutí zabýval. Žalovaný zkrátil dobu platnosti vyhoštění s odůvodněním, že nebylo prokázáno další protiprávní jednání cizince. S ohledem na protiprávnost jednání a s přihlédnutím k četnosti výskytu padělaných listin, nepovažoval žalovaný správní vyhoštění za nepřiměřený zásah dle § 118 odst. 2 zákona. Žalobu podanou proti rozhodnutí žalovaného soud shledal nedůvodnou a výše označeným rozsudkem ji zamítl.

Správní vyhoštění ve smyslu ust. § 118 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých dalších zákonů je definováno jako ukončení pobytu cizince na území, které je spojeno se stanovením doby vycestování z území a doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území. Správní vyhoštění je svým obsahem rozhodnutím nikoli sankční povahy, ale toliko správním rozhodnutím, které obsahově vyjadřuje zájem státu na tom, aby se jím dotčený cizinec na území státu nezdržoval. Je mu v praxi zakázáno, aby se v jistém období na území České republiky zdržoval a zároveň je mu sděleno, že pro toto období mu nebude umožněn vstup na území České republiky. Uvedený zákaz pobytu není sankcí, resp. trestem uloženým v trestní řízení, ale správním opatřením omezujícím cizince ve svobodě jeho volného pohybu; námitka stěžovatele

o neposkytnutí obhájce není proto na místě; stejně irelevantní jsou v této souvislosti námitky týkající se neprokázání úmyslu stěžovatele neboť se stěžovatelem nebylo zahájeno a vedeno správní řízení ve věci spáchání přestupku dle § 157 odst. 1 písm. e) zákona; za spáchání tohoto přestupku by navíc nebylo možno uložit sankci vyhoštění, ale pokutu do výše1,5 násobku částky životního minima na osobní potřeby (§ 157 odst. 2 zákona).

Podle ust. § 119 odst.1 písm.c) bod 3 zákona č. 326/1999 Sb. se správní vyhoštění uloží cizinci, který na území přebývá přechodně s dobou platnosti až na tři roky, uvedl-li v řízení podle tohoto zákona nepravdivé informace s úmyslem ovlivnit rozhodování správního orgánu.

Povinností správního orgánu je zjistit přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí. Přitom není vázán jen návrhy účastníků řízení. Samo rozhodnutí pak musí vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci (§ 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení). Podle § 3 odst. 2 správního řádu správní orgány jsou povinny postupovat v řízení v úzké součinnosti s účastníky a dát jim vždy příležitost, aby mohli svá práva účinně hájit, zejména se vyjádřit k podkladu rozhodnutí a uplatnit své návrhy; rovněž jim musí poskytovat pomoc a poučení, aby pro neznalost právních předpisů neutrpěli v řízení újmu. Žalovaný nedostál této zásadě, vzal-li za prokázaný skutkový stav zjištěný správním orgánem I. stupně, přičemž se nikterak nevypořádal s tvrzením stěžovatele o existenci finančních prostředků, jimiž v hotovosti disponoval. Nelze mít skutkový stav za prokázaný, je-li tato skutečnost konstruována na základě dedukcí a úvah správního orgánu o účelovosti tvrzení účastníka řízení, aniž jsou řádně zhodnoceny veškeré důkazy účastníkem nabízené. Na tomto nedostatku setrval žalovaný, převzal-li bez dalšího závěry učiněné správním orgánem a nezabýval se odvolacími námitkami stěžovatele týkajícími se nedostatků tlumočení, jakož i prokázáním existující hotovosti. Ze spisového materiálu bylo zjištěno, že v řízení o udělení správního vyhoštění byl správním orgánem ustanoven tlumočník podle § 24 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, tzn. tlumočník nezapsaný do seznamu tlumočníků, není tedy pravdivé zdůvodnění námitky ve věci nepřesného tlumočení, s tím, že tlumočník Ing.V. N. je řádně zapsaným tlumočníkem v seznamu soudních tlumočníků, a proto není důvod usuzovat na nevěrohodné nebo nepřesné tlumočení, přičemž toto zdůvodnění obsahuje i napadený rozsudek.

Z výše uvedených důvodu soud dospěl k závěru, že ze zjištěného skutkového stavu nelze o věci učinit jednoznačný názor, skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí nebyl postaven najisto tak, aby z něj mohly být bez dalšího dovozovány závěry, které se staly rozhodné pro uložení správního vyhoštění.

Rozhodnutí žalovaného schází rovněž přezkoumatelná úvaha o tom, jak a s přihlédnutím ke kterým skutečnostem zkoumal podmínky ve smyslu ust. § 119 odst. 2 zákona, podle kterého rozhodnutí o vyhoštění nelze vydat, jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince. Zcela chybějící odůvodnění, omezující se na konstatování, že důsledkem rozhodnutí není nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života, správního orgánu I. stupně, nahradil žalovaný úvahou, v níž dospěl k závěru, že rozhodnutí o správním vyhoštění nesporně představuje zásah do soukromého života cizince, avšak s ohledem na závažnost protiprávního jednání a s přihlédnutím k četnosti výskytu padělaných listin, nepovažuje žalovaný takový zásah za přiměřený. Současně však vzhledem k tomu, že nebylo prokázáno další protiprávní jednání cizince, změnil žalovaný rozhodnutí orgánu I. stupně tak, že zkrátil dobu platnosti rozhodnutí ze tří na dva roky.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v této části je rozhodnutí zcela nepřezkoumatelné, když žalovaný pro posouzení existence nepřiměřeného zásahu přihlíží k závažnosti protiprávního jednání a k četnosti výskytu padělaných listin, přičemž se v řízení jednalo pouze o jednu pokladní složenku a není tedy zřejmé, které další listiny měl žalovaný na mysli. Mělo-li se jednat o všeobecný jev s nímž se žalovaný ve své praxi setkává, nelze z této všeobecné skutečnosti dovozovat jakékoli závěry ve vztahu k osobě stěžovatele. Skutečnostmi, z nichž lze dovozovat nepřiměřený zásah do soukromého nebo osobního života cizince, mohou být takové skutečnosti, které mohou znamenat pro konkrétní osobu nenahraditelnou nebo citelnou újmu nebo jiný zásah; tyto skutečnosti bylo v daném případě nutno dovozovat s existence dlouhodobého podnikání na území České republiky a s tím spojených obchodních závazků a souvisejících daňových a jiných platebních povinností, nikoli však ze skutečnosti, že nebylo prokázáno další protiprávní jednání cizince, aniž by žalovaný vzal v úvahu konkrétní skutečnosti stěžovatelem namítané. V posuzování existence skutečností bránících vydání rozhodnutí o vyhoštění ve smyslu ust. §119 odst. 2 zákona tak žalovaný zcela vybočil z mezí správního uvážení.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu a nesprávného právního posouzení, na kterém setrval i krajský soud v napadeném rozhodnutí, a proto postupem podle § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek Městského soudu v Praze zrušil.

Městský soud v Praze je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Za situace, kdy soud o kasační stížnosti rozhodl věcně bezprostředně po jejím předložení Nejvyššímu správnímu soudu a po nezbytném poučení účastníků řízení již samostatně nerozhodoval o přiznání odkladného účinku.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne Městský soud v Praze novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. 10. 2004

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu